

Mới đây " [Nghiên cứu toàn cầu](#) " đăng bài phân tích của Mahdi Darius Nazemroaya, Trung tâm nghiên cứu và toàn cầu hóa (CRG) tại Montreal (Canada) về liên minh tay ba Á-Âu, bao gồm Iran, Nga và Trung Quốc. Cả Nga và Trung Quốc đều mong muốn một liên minh chiến lược với Iran như một biện pháp nhằm ngăn chặn khả năng xâm lược địa chính trị của Mỹ.

Bất chấp những lợi ích khác biệt và sự thù địch giữa Mátxcơva và Têhêran, các quan hệ giữa hai nước, dựa trên những lợi ích chung, đang phát triển mạnh mẽ. Cả Nga và Iran đều là những nước xuất khẩu năng lượng lớn và đều có những lợi ích sâu sắc tại Nam Cápcad. Cả hai nước đều kiên quyết phản đối lá chắn tên lửa của NATO tại châu Âu, với tầm nhìn nhằm ngăn Mỹ và Liên minh châu Âu (EU) kiểm soát các hành lang năng lượng xung quanh khu vực Lòng chảo Biên Caxpi. Các quan hệ song phương của Mátxcơva và Têhêran cũng là một phần của liên minh rộng lớn, có liên quan đến Ácmênia, Tátgikixtan, Bêlarút, Xyri và Vênxuêla. Những trên hết, cả Nga và Iran cũng đều là hai mục tiêu địa chiến lược chủ chốt của Mỹ.

Liên minh tay ba Á-Âu: Tóm quan trọng chi tiết của Iran đối với Nga và Trung Quốc

Trung Quốc, Liên bang Nga và Iran được đông đảo mọi người coi là các cường quốc và đối tác. Ba nước này đang lập ra một rào cản chi tiết nhằm trực tiếp chống lại chủ nghĩa bành trướng của Mỹ. Liên minh ba nước này là nòng cốt của một liên minh Á-Âu để chống lại sự xâm lấn của Mỹ vào lục địa Á-Âu, cũng như việc thực hiện một tiêu bá chủ toàn cầu của Oasinh-ton. Trong khi Trung Quốc phải đối đầu với sự xâm lấn của Mỹ tại Đông Á và Thái Bình Dương, thì Nga và Iran phải đối đầu với liên minh do Mỹ lãnh đạo tại Đông Âu và Tây Nam Á. Cả ba nước này đều bị đe dọa tại Trung Á và quan ngại về sự có mặt của Mỹ và NATO tại Ápganixtan. Iran có thể được mô tả như một trục địa chính trị tại lục địa Á-Âu đang chủ yếu xoay quanh cấu trúc các liên minh chính trị của Iran. Khi năng lực Iran có thể trở thành cường quốc của Mỹ sẽ cản trở hoặc thậm chí gây bất ổn cho Nga và Trung Quốc. Việc này cũng gắn liền với các mối liên hệ xã hội-văn hóa, ngôn ngữ, kinh tế, tôn giáo và địa chính trị với khu vực Cápcad và Trung Á. Hơn nữa, nếu cấu trúc các liên minh chính trị chuyển sang có lợi cho Mỹ, Iran cũng có thể trở thành "chốt chặn xuất" lớn nhất cho ảnh hưởng và sự bành trướng của Mỹ tại Cápcad và Trung Á. Thực tế là Iran đang là cửa ngõ dẫn vào khu vực hiểm yếu để bắt đầu công của Nga tại Cápcad và Trung Á.

Trong một kịch bản như vậy, việc thực hiện lang năng lực của Nga sẽ bị suy yếu nếu Mỹ có thể "mở khóa" tiềm năng của Iran như một hành lang năng lực chủ chốt cho khu vực lòng chảo Bi-n Caxpi, ám chỉ đến sự kiểm soát địa chính trị thực tế của Mỹ đối với các tuyến đường ống dẫn dầu của Iran. Trong văn bản này, một phần thành công của Nga như một tuyến quá cảnh năng lực là như những nỗ lực của Mỹ nhằm làm suy yếu Iran bằng cách ngăn việc chuyển năng lực qua lãnh thổ Iran. Nếu Iran "chuyển bên" và gia nhập trỗi dậy ảnh hưởng của Mỹ, nền kinh tế và an ninh quốc gia của Trung Quốc cũng sẽ bị biến thành con tin. An ninh năng lực của Trung Quốc sẽ bị đe dọa trực tiếp bởi vì trục năng lực của Iran sẽ không còn được đảm bảo và sẽ bị lôi thu hút vào các lợi ích địa chính trị của Mỹ. Thêm vào đó, Trung Á cũng sẽ chuyển hướng quở đảo. Vì thế, cả Nga và Trung Quốc đều mong muốn một liên minh chi tiết với Iran như một biện pháp nhằm ngăn chặn khả năng xâm lấn địa chính trị của Mỹ. "Pháo đài Á-Âu" sẽ bị nguy hiểm nếu thiêu Iran. Đó là lý do tại sao cả Nga lẫn Trung Quốc đều không bao giờ chấp nhận một cuộc chiến tranh chống lại Iran. Nếu Mỹ có thể biến đổi Iran thành một "đồng minh", thì Nga và Trung Quốc sẽ bị đe dọa.

Nhóm lớn về sự ủng hộ của Nga và Trung Quốc đối với các lĩnh vực phát triển của Hội đồng Bảo An Liên Hiệp Quốc

Thế giới đã nhòm lỏn rọt lỏn về sự ứng xử trỗi dậy của Nga và Trung Quốc đối với các lĩnh vực phát triển của Hội đồng Bảo An Liên Hợp Quốc. Cho dù Bắc Kinh và Mátxcơva cho phép các lĩnh vực phát triển của Hội đồng Bảo An Liên Hợp Quốc chống lại các động minh Iran của họ được thông qua, họ cũng chỉ làm vậy vì những lý do chính lược, để giúp cho Iran nằm ngoài quỹ đạo của Oasinhtơn. Trên thực tế, Mỹ nên kết nối Iran làm một vị tinh hoa một đối tác cấp thấp hơn là chấp nhận những rủi ro không cần thiết và mở hiềm một cuộc chiến từng lúc với Iran. Việc Nga và Trung Quốc ủng hộ các lĩnh vực phát triển trỗi dậy là để cho phép phát triển mâu thuẫn rộng hơn giữa Têhêran và Oasinhtơn. Khi những căng thẳng Mỹ-Iran tăng lên, các quan hệ của Iran với Nga và Trung Quốc trở nên gần gũi hơn và Iran ngày càng bám chặt vào các mối quan hệ với Bắc Kinh và Mátxcơva. Tuy nhiên, Nga và Trung Quốc sẽ không bao giờ ủng hộ các biện pháp trừng phạt làm tê liệt hoặc bứt kứt hình thức cấm vận kinh tế nào có thể đe dọa an ninh quốc gia của Iran. Đó là lý do vì sao cả Trung Quốc và Nga đều từ chối sự ép buộc của Mỹ phải tham gia các lĩnh vực phát triển phòng ngừa mới năm 2012 của họ. Nga cũng đã cảnh báo Liên minh châu Âu (EU) đừng làm "con tít" của Mỹ, bởi vì EU đang làm hại chính mình khi hợp tác cùng các kẻ hoạch của Mỹ. Về vấn đề này, Nga nhận xét rằng các kẻ hoạch cấm vận đều một chung Iran của EU là không thực tế và không khả thi. Iran cũng đưa ra những cảnh báo tương tự và coi lĩnh vực cấm vận đều của EU chỉ là một chiến thuật tâm lý và sự thụt lùi.

Sự hợp tác an ninh và phối hợp chính lược Nga-Iran

Vào tháng 8/2011, người đứng đầu Hội đồng An ninh quốc gia tối cao Iran, Tổng thống ký Saaed (Said) Jalili, và người đứng đầu Hội đồng An ninh quốc gia Liên bang Nga Nikolai Platonovich Patrushev đã gặp nhau tại Têhêran để thảo luận về những tình hình năng lượng nguyên tử của Iran, cũng như sự hợp tác song phương. Nga muốn giúp Iran đẩy lùi làn sóng cáo buộc mới của Oasinhtơn nhằm vào Iran. Ngay sau khi ông Patrushev và ê kíp của ông đến Têhêran, Ngoại trưởng Iran Ali Akbar Salehi đã bay tới Mátxcơva. Cả hai ông Jalili và Patrushev đã gặp lại nhau vào tháng 9/2011, những lần này ở Nga. Ông Jalili đã tới Mátxcơva trước và sau đó vượt dãy Ural tới thành phố Yekaterinburg. Hội nghị Yekaterinburg Nga-Iran đã diễn ra bên lề một hội nghị an ninh quốc tế. Hơn nữa, tại hội nghị này họ đã tuyên bố rằng hai tổ chức an ninh cấp cao nhất tại Mátxcơva và Têhêran sẽ phối hợp bằng cách tổ chức các hội nghị thường xuyên. Hai nước đã ký một nghị định thư tại Yekaterinburg. Tại hội nghị quan trọng này, cả hai ông Jalili và Patrushev đều gặp đối tác Trung Quốc là Minh Kiến Trữ. Kết quả của các cuộc gặp này là một tiến trình từ vận song phương thông tin giữa các hội đồng an ninh quốc gia Nga và Trung Quốc đã được thiết lập. Hơn nữa, các bên cũng thảo luận việc thành lập một hội đồng an ninh siêu quốc gia trong nội bộ Tổ chức Hợp tác Thượng Hải (SCO) để

đồng đầu với những nguy cơ nhằm chống lại Bắc Kinh, Mátxcơva, Têhêran và các đồng minh Á-Âu khác của họ. Cũng trong tháng 9/2011, Dmitry Rogozin, đặc phái viên của Nga tại NATO, tuyên bố ông sẽ thăm Têhêran trong một chuyến đi gần đây theo luận và dự án lá chắn tên lửa NATO mà cả Mátxcơva và Têhêran đều phản đối. Những thông tin cho rằng Nga, Iran và Trung Quốc đang có kế hoạch thành lập một lá chắn tên lửa chung đã bắt đầu nổi lên. Rogozin, người đã cảnh báo từ tháng 8/2011 rằng Xyri và Yêmen sẽ bắt đầu công nhận những bàn đạp trong cuộc đời đầu tiên nhằm vào Iran, đã phản ứng bằng cách công khai bác bỏ những tin tức có liên quan đến việc thành lập một dự án lá chắn tên lửa chung Trung Quốc-Nga-Iran.

Vào tháng 10/2011, Nga và Iran đã tuyên bố rằng họ sẽ mở rộng quan hệ trong tất cả các lĩnh vực. Ngay sau đó, vào tháng 11/2011, Iran và Nga đã ký một hiệp định hợp tác chiến lược và quan hệ đối tác giữa các tổ chức an ninh cấp cao nhất, có liên quan đến kinh tế, chính trị, an ninh và tình báo. Hiệp định này là văn kiện được dự đoán từ lâu và được ký tại Mátxcơva. Vào tháng 11/2011, người đồng đầu ủy ban các vấn đề quốc tế thuộc Duma quốc gia (Hội viện Nga) Konstantin Kosachev đã tuyên bố rằng Nga phải nỗ lực hết sức để ngăn chặn một cuộc tấn công vào nòng cốt láng giềng Iran. Cuối tháng 11/2011, Nga tuyên bố ông Rogozin sẽ thăm cả Têhêran và Bắc Kinh trong năm 2012, cùng với một phái đoàn các quan chức Nga để thảo luận về các chiến lược tiếp theo chống lại các nguy cơ chung. Ngày 12/1/2012, ông Patrushev đã nói với hãng thông tấn Interfax rằng ông quan ngại khả năng xảy ra một cuộc chiến tranh lớn và rằng Ten Avíp đang thúc đẩy Mỹ tấn công Iran. Ông Patrushev bác bỏ tuyên bố rằng Iran đang bí mật chế tạo vũ khí hạt nhân và nói rằng trong nhiều năm thế giới đã liên tục được nghe rằng Iran sẽ có một quả bom nguyên tử vào tuần tới. Phát biểu của ông được nối tiếp bằng một cảnh báo của ông Rogozin. Ngày 13/1/2012, ông Rogozin được bổ nhiệm làm Phó Thủ tướng Nga, tuyên bố rằng bất kỳ âm mưu can thiệp quân sự nào chống lại Iran sẽ là một nguy cơ đối với an ninh quốc gia của Nga. Nói cách khác, một cuộc tấn công Têhêran sẽ là một cuộc tấn công vào Mátxcơva. Năm 2007, Thủ tướng Vladimir Putin đã đi công du thăm khi ông ở Têhêran để một hội nghị thượng đỉnh định Biện Caxpi, khi đó Tổng thống Mỹ khi đó là George W. Bush con cảnh báo rằng Chiến tranh thế giới thứ 3 có thể nổ ra vì Iran. Phát biểu của ông Rogozin cho là một tuyên bố quan trọng của Nga lâu nay: nếu Iran sụp đổ, Nga sẽ gặp nguy hiểm.

Iran là một mục tiêu của Mỹ không chỉ vì trữ lượng năng lượng và các nguồn tài nguyên dồi dào của họ, mà do những xem xét địa chính trị, muốn biến Iran thành một bàn đạp chiến lược chống lại Nga và Trung Quốc. Những con đường dẫn tới Mátxcơva và Bắc Kinh phải đi qua Têhêran, cũng giống con đường tới Têhêran phải đi qua Jamát, Bátđã và Bâyrút. Mỹ cũng không chỉ muốn kiểm soát đầu khí Iran cho tiêu dùng hoặc các lý do kinh tế. Oasinhtơn đang mong muốn thiết lập một vành đai xung quanh Trung Quốc bằng cách kiểm soát an ninh năng lượng của

Trung Quốc và mong muốn xuất khẩu dầu mỏ của Iran sẽ được giao dịch bằng đồng USD để đảm bảo việc tiếp tục sử dụng đồng USD trong các giao dịch quốc tế. Hơn nữa, Iran đang soạn thảo một số hiệp định với một số đối tác thương mại, trong đó có Trung Quốc và Ấn Độ, mà những giao dịch tài chính sẽ không được thực hiện bằng đồng USD hay euro. Trong tháng 1/2012, cả Nga và Iran đã thay đồng USD bằng các đồng nội tệ của họ trong thương mại hai chiều. Đây là một cú đòn tài chính và kinh tế đối với Mỹ.

Xyri và những quan ngại an ninh quốc gia của Nga và Iran

Nga, Trung Quốc và Iran đều đang kiên định ủng hộ Xyri. Vòng vây ngoại giao và kinh tế chông lòi Xyri có liên quan đến những kế hoạch đưa chính trị nhóm kiểm soát khu vực Âu-Á. Số bất ổn tại Xyri có liên quan đến mục tiêu chông lòi Iran và cuối cùng biến Iran thành một đối tác của Mỹ để chông lòi Nga và Trung Quốc. Sự triển khai bộ huy bộ hóc tri hoãn hàng nghìn quân Mỹ tại Ixraen cho cuộc tập trận tên lửa "Thách thức khốc khốc 2012" có liên quan đến việc tăng sức ép chông lòi Xyri. Trước đó, một số phương tiện truyền thông Nga đã đưa thông tin sai rằng cuộc tập trận "Thách thức khốc khốc 2012" được tổ chức tại Vịnh Pécxích. Điều này giúp nêu bật các mối quan hệ giữa Iran với Xyri và Libăng. Việc triển khai quân Mỹ chủ yếu nhằm vào Xyri như một phương tiện nhằm cô lập và chông lòi Iran. Việc "tri hoãn" hoặc "hủy bỏ" các cuộc tập trận tên lửa Ixraen-Mỹ nhiều khả năng là để chuồn bỏ chông lòi các cuộc tấn công bằng tên lửa và rốc két không chế tại Iran, mà còn tại Xyri, Libăng và các vùng lãnh thổ Palestín. Ngoài những công hời quân tại Xyri, Nga không muốn thấy Xyri được sử dụng để thay đổi tuyến hành lang năng lượng tại khu vực Lòng chảo Caxpi và Lòng chảo phía Trung Hải. Nếu Xyri bị sụp đổ, những tuyến đường này có thể bị tái đồng bộ hóa để phản ánh một thực tế đưa chính trị mới. Nếu Iran sụp đổ, năng lượng tại Vịnh Pécxích cũng có thể được đổi tuyến sang phía Trung Hải thông qua cả Libăng và Xyri./.

Theo Globalresearch (23/1)

Vấn Hiên (gt)